

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Singura soluție.

E vremea să încetăm cu tânguirile.

Episcopia maghiară, nu este rezultatul unor lipse sufletești urgente, ci e un product al politicii de maghiarizare, dat cadou guvernărilor noștri, pentru votarea proiectelor militare, cerute de Viena și urgisite de maghiari. E vreme pierdută a mai discuta paternitatea și condițiile în cari s'a născut acest nefericit făt al șovinismului maghiar.

E limpede ca lumina soarelui, că cei mari și tari cearcă acum toate mijloacele să ascundă cauzele primordiale, cari au adus la lumină acest produs al minciunii. Noi avem datorința să rupem vălul straveziu, și să facem lumină.

Ce ne pasă nouă, că politica maghiară se rușinează, că de atâta amar de vreme de când conduce destinele acestei țări, ori cât s'a sdrobit, n'a putut face progrese însemnate pe terenul maghiarizării naționalităților, și în special a românilor. S'au dovedit neputincioase toate presiunile stăpânilor, ca micii funcționari să-și schimbe numele. Zădarnice au fost matriculele civile, cu porunca aspră de a scrie în ele numele cu ortografia maghiară; fără folos s'au dovedit și tabelele statistice, cari nu mai voiau să știe de naționalitatea nimărui, ci numai de limba maternă. S'au cumintit și Românii noștri și au văzut ghiarele mâței prin sac.

Cu coada între picioare, s'au văzut nevoiți stăpânitorii noștri să recurgă la cel mai drastic mijloc, maghiarizarea prin biserică. Ceeace nu s'a ajuns prin atâtea mijloace rafinat meșteșugite, se cearcă acum prin cel mai aproape de sufletul omului, prin st. altar.

E mare lucru; e nespus de

rișcată încercarea aceasta. Și trebuie, că un necunoscător de firea Românilor a fost acela, care a propus acest mijloc extrem. Și ar fi bine să nu se uite, că la atacuri desperate, se opune apărare desperată.

Se va da lupta pe viață și pe moarte. Și din părțile nordice ale provinciei mitropolitane, și și de prin săcuime se vestesc lucruri mari, lupta aceasta s'a declarat. Ne dăm și cămeșa de pe noi, decât să ne lăpădăm de biserică noastră românească, ne scrie un săcui, prin vinele căruia mai curge sânge românesc — Dacă ne-am uitat limba, nu ni-am uitat legea; — strigă un frate de sub stăpânirea solgăbirăului dela Odoreiu. Și mărturisirile aceastea, — ar trebui să se convingă guvernărilor noștri, — nu sunt rezultatul agitațiunii preoțimeii, ci sunt erupția spontană a unei inimi rănite în ce are mai scump.

Cu ce mângâiere sufletească vor asculta liturgia greacă în biserică lor acei credincioși, cari și-au dat bucătura din gură, ca să poată și ei înălța lui Dumnezeu un locaș vrednic, unde și ei să se poată ruga în tihnă și pace stăpânitorului și dăruitorului a toate? Cum vor putea să-și deschidă inimile lor lui Dumnezeu smeriții creștini, în vreme ce din strană dascălul boscorodește în neînțelese graiuri?

Să fim bine înțeleși: niți nu vrem să agităm, nici nu vrem să spunem minciuni, — ne transpunem pur și simplu în inimile acelor evlavioși creștini, cari privesc plini de smerenie la umila lor biserică, cu micile ei ferești și cu iconostasul afumat, — la biserică aceea, care a fost ridicată de moși-strămoșii lor, în care au învățat mai întâi a-l iubi pe Dumnezeu și a se închina Lui; — ce vor simți aceia, când de odată se va rumpe cu tre-

cutul și nu vor mai putea urmări ruga preotului în înălțarea ei spre tronul celui preainalt, ci vor trebui să se oprească în rugăciunea lor caldă, căci necunoscute vor fi pentru ei și vorbele preotului și cântările diacului? Ce vor simți ei în smeritele lor inimi? ce? Le va mai fi lor biserică loc de odihnă, unde scăpați de truda lucrului de peste săptămână, de multele năcazuri, ce-i lovesc la tot pasul, — vor putea să-și găsească odihna atât de mult dorită? Nu! și iarăși nu!

Ei bine, asta ne mai trebuia nouă?

Nu e destul bietului țaran, că zilnic e năcăjit de toți slujbașii administrației, că e împins fără milă în dreapta și în stânga, — acum nici în biserică să nu mai aivă pace și liniște?

Se vede, că ne e dat să trecem și peste această grea încercare. Și bun și foarte milostiv va trebui să fie cu noi Dumnezeu, dacă vom putea trece și peste această primejdie în pace. Căci doar scris este: poporul românesc nu luptă așa mult pentru nimica în lumea aceasta, nici chiar pentru viața sa, cum luptă pentru limbă! Și a trebuit să fie atăcat românul chiar în partea această, care îl doare mai tare?

Poate nu e încă prea târziu. Nefericita bulă papală spune, că „între credincioșii de ritul grecesc s'au ivit și de aceia, cari se folosesc de limba ungurească, și cari deja cu multă insistență au cerut dela sf. Scaun, să se înființeze o dieceză pentru ei”. Foarte bine! Iată noi nu suntem intransigenți: recunoaștem, că între credincioșii noștri sunt mulți de aceia, cari și-au uitat cu totul limba românească, fie că poate nici n'au folosit-o nici odată, fie că păstorii lor au fost niște năimiți, cari n'au avut

grije de oi, — nu discutăm acum, — constatăm faptul. Ei bine, pentru toți aceștia, cari au cerut cu multă insistență să li-se înființeze o dieceză separată, înființeze-se, dar numai pentru aceia! Să ni-se arete, cari sunt parohiile acele cari au dorit limba liturgică maghiară, și toate acelea să fie incorporate la o nouă dieceză potrivită pentru ei.

Asta e suprema datorință a Episcopatului nostru; să scoată afară din dieceza de Hajdudorog pe toate parohiile acele, a căror credincioși nu știu ungurește și cari nu vreau să fie incorporați la o biserică străină de ei. Numai astfel se mai poate spera la liniște și pace în biserică.

Și acum când trei orașe luptă pentru reședința episcopului de Hajdudorog, și când se pare, că așa sunt dispuși cei mai mari, ca sediul noului episcopat să fie nu cel numit în bulă, ci sau Nyiregyháza sau Dobriținul, și mai ales cest din urmă, — să fim atenți, căci odată începută modificarea singuraticelor dispoziții ale bulei cu ușurință se poate face continuarea.

Și noi sperăm și acum că sf. Scaun apostolic fiind bine informat, va cerca vindecarea răului, până când încă nu e prea târziu, și va scoate din cadrele noiei episcopii toate parohiile acelea, cari nu vreau

să audă în bisericile zidite de ei lăudându-se Dumnezeu decât în limba românească. Se poștească cei chemați a-și alege ei caprele din marea turmă de oi, pentru noua turmă, pe care o vor păstori cum le place, noi ne avem păstorii noștri, de cari nu ne despărțim. Cadă zidurile ridicate pe minciună, și biruiască adevărul și dreptatea!

Congres săcuiesc. În finele luni August a. c. și-a ținut Reuniunea societăților săcuiești ardeleni al X-lea Congres în inima Săcuimii în Csikszereda.

Au luat parte la acest congres la care a fost reprezentate 32 societăți săcuiești — 267 membri, nu numai din Ardeal ci și din cele mai de frunte orașe din Ungaria — au venit chiar și săcuii stabiliți ca meseriași, comercianți și lucrători în București, aducând cu ei și steagul național maghiar al Reuniunii sfântului Stefan.

Prezidiul congresului a fost dus de inspectorul de școale Deák Lajos, care în cuvântul de deschidere comunică patrioților înverșunați, că tocmai în cel mai săcuiesc comitat al Țării, în comitatul Ciucului, românii duc cea mai desperată luptă însoțită de cea mai aprigă agitație națională în contra noiei episcopii maghiare, care instituțiune voeste să scoată din ghiarele peririi 40.000 suflete.

Când președintele a amintit pe români, toți membrii Congresului stăpâniți de cea mai sălbatecă ură și pizmă, au strigat bătând cu picioarele și vociferând:

„Nem románok azok, oláhok“. Și până la sfârșitul Congresului, de câte-ori oratorii împintenți aminteau numirea de *român*, de

atâtea-ori se făceau foc și pară, până-ce din cauza zgomotului infernal au trebuit să șteargă din toate referadele numirea de român, înlocuindu-o cu numirea de oláh.

Alt punct al desbaterilor Congresului a fost și înființarea episcopiei greco-orientale ungurești, care trebuie să fie ținta cea mai de căpetenie și mai apropiată a săcuimii ardeleni.

Ultimul punct al desbaterilor Congresului a fost chestiunea bancilor peste tot și în special a băncilor românești.

Pe baza datelor statistice s'a constatat în fine inferioritatea băncilor valahe față de cele ungurești, dar cu toate aceste pentru susținerea supremației băncilor ungurești să cere sprijinul și ajutorul statului față de dezvoltarea băncilor naționaliste, cari în cele din urmă totuși sunt un pericol pentru dezvoltarea economiei naționale săcuiești. Așa s'a sfârșit și acest Congres ca multe altele. Să le fie de bine.

Fără comentariu.

Noua episcopie maghiară. Și înainte de ce ar fi apărut bula de canonizare a noiei episcopii de Hajdudorog, dar mai ales după apariția ei, ziaristica maghiară pe întrecute se grăbia să scoată în relief, marea importanță politică a acestei dieceze, pentru mântuirea a sute de mii de maghiari, cari petrecând și mai departe în diecesele române, erau amenințați să-și piardă și limba și naționalitatea. Acum, chestiunea, care îi preocupă este aceea, că oare, care oraș ar fi mai potrivit dintre cele 3, cari luptă pentru sediul episcopiei, ca să fie aceea ce se așteaptă dela el, de a fi adică „fortăreața de mântuire a maghiarismului“. E vorba de orașele: Hajdudorog, Nyiregháza și Dobrițin.

Cel dintâi e un oraș fără nici o importanță, o simplă comună care nu are nici

FOIȚA.

Ajutor.

Ai fi crezut, că-i popă. Era cu niște cisme mari în picioare, cu un caput negru, lung până la călcăie, o barbă cam roșietică, și venea călare, grăbind cât putea cu călcăiele iapa albă de sub el.

— Ghi mârtoagă, că înoptăm pe drum.

Era cătră asfințit, și satul, ce părea a fi ascuns între cele două dealuri de departe, nu se zărea încă de loc.

— Nu cumva mi-ai putea arăta vre-o cărare mai scurtă până la Scorei măi frate, zise cătră un român, ce venea cu grebla în spate și se grăbea cătră casă.

— Ba este. Pleacă numai pe cărarușă de colea, care merge pe coasta de alături. Te ține de ea, ai să ajungi înainte de asfințit. Numai grăbește!

Porni care încătrău. Streinul pe drum înainte, celalalt o lua peste deal cătră satul lui, așezat de bună seamă printre dealurile fără sfârșit de alături.

De abia cărnii însă streinul pe noaua cărare și văzu cum i-se scurtă calea. Drumul de țară se vedea tot suind și coborind, cotea la un picior de deal și luându-o de-a ocolul peste niște piscuri înalte, se scoborea

eară pe marginea Oltului strălucind, ca o vargă albă, șerpuitoare.

— Ce bine e, când omul mai are noroc cu câte un suflet de creștin, bolborosi streinul încet. N'ajungeam pe drumul de țară nici până la miezul nopții. Uite, cărarea aceasta sfoară mă duce până la Scorei.

Lovi iapa iară cu călcăiele, care par'că a înțales și ea, că e vorbă de o scurtare mare pe drum și începu într'un buestru numai ca acela. Răcoarea de seara și o adiere ușoară de vânt făcu pe strein să-și strângă bine în jur caputul cel negru și de abia genunchii albi cu cioareci de bumbac mai se iveau din când în când la lumina mohorită de seara. Peste cucuruzele mari, fluturătoare părea un voevod săltăreț, ce privește peste hotar dela o înălțime cuvenită.

Ei dar deodată se opri în drum iapa. Lanurile de cucuruz luară un sfârșit repede și înaintea streinului se lătea o baltă crescută cu iarbă lungă, rară și împodobită ici colo cu stufuri de rogoz și papură. Mai era și câte o rachită rătăcită peste lac, acestea însă mai mult încadrau cu culoarea lor argintie marginile lui de cât pe colea.

— Hm, blăstămat, zise pe un moment și se uita în toate părțile după urmarea cărării, ce aci, înaintea lui, intra în lac, și răsărea numai dincolo, la vre-o trei sute de pași pe un țarm revărsat, ridicat din apă.

— Se vede a fi trecătoarea pe aici, se liniști el din nou și învârti iapa odată în jur,

ca se vadă, de mai este pe undeva vre-o urmă de trecătoare.

Era tot cucuruz de cucuruz, până de parte peste lac. Ar fi fost și păcat să treacă cineva călare prin bucate și să facă pagubă bieților oameni.

— Totuși pe aici trebuie să fie, zisă iarăși streinul. Cărarea aceasta știu, că nu o am făcut eu.

— Ghi!

Iapa se băgă cu grijă în apa noroită și o mulțime de broaște, cari până aci stău lățite pe oglinda apei, se refugiau repede în toate părțile lacului.

Iapa mai merse câțiva pași, se apleca din non asupra apei, mirosă, își scutura capul și forăia de câteva ori.

— Ghi! Streinul o silea cu călcăiele cismelor să nu se prea ocoșească, ci să meargă omenește înainte.

Se apropiau repede de țarmul cel mare de dincolo. De abia zece pași de mai era, în schimb însă lacul tocmai aci începu a fi mai mârșor. Toți pașii, ce-i făcea iapa înainte, însemna o scoborâre la vale și mai la vale, încât streinul trebui să-și ridice picioarele sus la flămânzările iepei, că se temea, că o să ajungă cu picioarele în noroiu. Il prinse groaza acum, căci nu știa, ce ascunde fundul lacului dinaintea lui. Opri repede iapa, care și până aci merse numai în urma înbolditurilor călcăielor, și vru să se uite împrejur, că ce e? De abia zări însă niște ro-

o instituție culturală mai de seamă. Acum numai au început bunii cetățeni să colecteze sumele de lipsă pentru ridicarea unui gimnaz confesional. De aceea soviniștii își cam întorc fața de către Hajdudorog.

Noul sediu episcopesc, — scrie o foaie din capitală, — trebuie să fie și altmădată un focalar puternic al maghiarizmului, ca sediul episcopesc și cu el întreagă dieceza, să se împreune perfect în pulsația maghiarizmului. Sediul episcopesc să fie în un astfel de loc, unde viitorii clerici să se adape din spirit curat maghiar și patriotic, pentruca mai târziu ajungând în posturile lor expuse, să-și poată împlini însemnata lor misiune patriotică.

Și concluzia e, că la postulatele acestea nu corespunde, decât Debretinul, care atât prin situația sa geografică, într-o mare de maghiari, cât și prin instituțiile sale culturale și administrative și comerciale e unul dintre cel mai important focalar din Alföld.

Și așa mai departe: Debretinul și iară Debretinul.

Am spicuit aci scrisesele lui Bud. Napló, care e ziar guvernamental, ca să servească de-o nouă dovadă despre pricinile, cari au urgitat înființarea diecezei de Hajdudorog. Ar fi foarte bine, ca cei chemați să selecționeze scrisesele de soiul acesta al foilor maghiare și să le trimită ca material bun scaunului Papal, informându-l cel puțin acum, că nici pe departe nu lipsurile sufletești ale credincioșilor gr-cat. au fost acele, cari au solicitat înființarea acestei dieceze nouă, ci afurisita de politică, care a redus astfel biserica la o unealtă netrebnică și detestabilă în mâna cărmuitorilor.

Restitutio in integrum. Un năbădios patriot ceva Lárór Emil a scris sub titlul de mai sus o broșurică de cuprins

incendiar. Arată cu cifre, cum românii din Sibiu îi înghit mereu pe sași și ajunge la concluzia, că în felul acesta peste douăzeci de ani pui de sas în Sibiu nu va mai fi, iar românii ca stăpâni noi ai orașului și comitatului vor fi o formidabilă primejdie pentru statul și neamul unguresc. Cere măsuri excepționale. Din mâna sașilor să se ia cele câteva comitate, orașe, pentru-că elementul săsesc e azi netrebnic. Administrația acestor comitate să se încredințeze exclusiv solgăbirăilor specifici, că vor ști ce să facă împotriva invasiunii românești. Bud. Hir. tare recomandă broșurica în atențiunea regimului. Perfect, poate acolo nu cunoșc încă aceste nouă mijloace și le vor prinde bine sfaturile lui Lárór.

Reviste.

Situația politică. Pe ziua de 17 Septemvrie a. c. e convocată noua sesiune a dietei actuale. Spiritele se agită acum la infinit, că oare ce va aduce ziua aceea? Din 4 Iunie începând, de când Tisza, ca prezident al Casei, a scos cu forța din parlament pe renitenții deputați paisoptiști, și până azi orice apropiere dintre aceste partide beligerante a fost zădărnicită. Pasionarea presei de a afla vre-un modus vivendi, bărbații de stat în rezervă, cari sunt totdeauna gata de a domoli spiritele la timp oportun, au făcut încercări zadarnice, căci încordarea

spiritelor e și azi atât de mare, încât pentru partidul munkapertist perspectiva pare a fi mai dificilă, ca și aceea după 4 Iunie. S'a agravat situația și prin pașirea provocătoare a prim-ministrului Lukács, care în vorbirea sa dela Aiud a amenințat pe opoziționali, că ori se supun ori îi va nimici ca pe vrăbii. În tonul acesta au fost ținute și toastele, articoli, convorbirile contelui Tisza, care mai decurând se declară gata a părăsi scaunul prezidențial, dacă faptul acesta va asigura o pace cinstită între majoritate și opoziție. În cazul, când opoziția va cere mai mult de cât aceasta, va cuteza bunăoară a cere și capul lui Lukács, ori chiar alte garanțe de natură reală, va fi zdrobită fără cruțare.

Din aceste se vede, că majoritatea e gata a continua războiul și după 17 Septemvrie cu aceeași îndârjire, cu care a făcut aceasta după 4 Iunie. E numai întrebare, că oare, ce arme nouă va duce în luptă Lukács-Tisza? Vor veni la ordine iar jandarmii și cordonul militar, ori va fi vre-o altă surprisă pentru opoziție? Din comunicatele foilor guvernamentale se vede, că o mare majoritate a partidului muncii e hotărâtă a pertracta în cele dintâi zile în dietă proiectul, înaintat deja parlamentului de ac-

mâni pe un deal, cari păreau, că-i fac ceva semu, și iute trebui să se prindă de gâtul dobitocului, care nu se mai putu opri pe calea, unde stătu, ei alăneca la vale, către vre-o văltoare. Streinul trase iapa repede îndărpt, dar era prea târziu, căci un picior îi rămăsă implântat în noroiu, cu celalalt se împiedecă și căzu pe o coastă. Un strigăt desperat și pâlăria streinului sbura într'un mare cerc pe lac, iar el prins cu piciorul stâng sub animal se cufunda repede. Avu însă norocul unei tufe de răchite, de care se prinse cu mâinile și se trase cu capul din apă, rămânând ca țântuit de greutatea iepei, care sta ca moartă în noroiu cu capul răzimată de un stuf de papură.

— Ajutor! Săriți oameni buni, striga sermanul om cu glasul stâns în câmpul acesta, ce părea acum seara părăsit de toți.

— Ajutor, mai strigă odată cât putu

Peste piciorul lui stâng se sbātu calul iară de câteva ori apoi se întoarse și sta în nemișcare.

— Oameni buni, striga mereu streinul, căci simția cum i-se îngreună capul, pe care de abia îl mai putea ținea deasupra globului.

— Care-i aci? auzi într'un târziu un glas întrebător de pe țârm.

— Scapă-mă mai frate!

— Haidați mă, strigă acum cel de pe țârm, cât putu la alții, cari erau departe cu

furci, greble în spinare, și mergeau către casă.

Se umplu țârmul lacului de oameni. Un sfat sgomotos începură, ceea ce îl făcu pe cel din lac să-și mai piardă odată nădejdea.

— Faceți ceva să vă țină Dumnezeu, că nu mai pot.

Unul aduse un braț de burueni aruncate din cositură de cineva și le puse în morăștiună.

— Aduceți și căpița aceea de fân, zise un altul. Trebuie să-i ajutăm la sermanul om.

Aruncară fânul cuiva cu degrabă în lac și unul porni, ținându-se de furca altuia, pe noul pod înainte.

— Dați-mi o greblă, strigă el din capul podului improvizat.

Puse grebla în mâinile streinului și trase. Nu putea face nimic.

— Trebuie tras mai întâi calul. Au dus încă o căpiță de fân. Podul ajungea acum până la botul iepei. Veniră încă câțiva și prinseră de ea. Smânceli în dreapta, în stânga, strigăte, imputeriri și au scos iapa aproape de tot pe țârm, dar aceia nu se cuteza mișca, poate de teamă să nu se cufunde.

— Să-l scoatem pe dumnealui. Lăsați calul, zise un altul, și întinse o coadă de furcă înoroiului. Într'o clipă fu și streinul pe țârm. Era ca vai de capul lui. Și până când unii îi ajutau, ca să se desbrace, alții

se adunară în jurul iepei, care sta lătită și în nemișcare, de părea, că doarme. Eară-și strigăte, smânceli, răcnete.

— Ghi gloabă!

O loveau cu picioarele. Unul o prinse cu amândouă mâinile de urechi, altul o trăgea de coadă.

— Ghi!

Iapa nici nu voia să știe de lumea asta.

— Ce iapă afurisită! Să nu vrea să se scoale!

Se ridică ici-colo câte o furcă în aer.

— Ghi!

Căzură câteva lovituri peste burta dobitocului, care încerca să se ridice pe cele două picioare dinainte, dar se gândi apoi iar și se lăsa jos.

— Ei gloabă afurisită, zise acum mulțimea furioasă, și băteau cu furcile cât puteau în sermanul animal, care își tot ridica capul și iară și-l lăsa la pământ.

— Dați-i în cap, zise unul! În clipa ceialaltă îi și căzură câteva lovituri peste cap. După cea dintâiu lovitură apoi se scutura de-odată în tot trupul, se lungi și sta nemișcată. Era moartă.

Cei din apropiere o văzură aceasta și se strecurară îndărpt printre ceialalți, cari înă tot se răsteau cu furcile ridicate asupra iepei. Apoi veniră la strein, lăsând iapa în știrăa Domnului, căci se temeau de vre-o belea.

tualul guvern și desbatut în comisia respectivă: Despre lipsirea de mandat a deputaților în caz de renitență. Că actualul guvern e în stare a face aceasta cu partidul său, e un lucru asupra căruia opinia publică nu se îndoiește de loc. Dară ca oare ajunge-va prin aceasta la vre-un rezultat, e încă o mare întrebare? Situația e cât se poate de posomorită. Nici chiar opoziția coalizată nu e în curat, că ce va face în 17 Septembrie, cu atât mai puțin regimul? Pacea între beligeranți însă e deocamdată eschisă.

Și ori-cât de încântați vor fi fost la vremea sa deputații din opoziție, când au văzut, că au pe partea lor toată strada, așa de desiluzionați vor trebui să fie acum, când trebuie să se convingă, că ministrul-president Lukács nu se îngrozește de sbieretele lor.

Vacanța e pe sfârșite și nici vorbă nu e de o împăcare între guvern și opoziție, din contră e semnificativ, că șefii opoziției, deși amenința că se vor uni contra guvernului, totuși se retrag ori să îmbolnăvesc pe rând.

Zilele trecute ministrul de interne, care e tot Lukács, a dat o ordinațiune nouă, prin care restrânge libertatea de presă, spre a oprima și mai mult agitațiile opozi-

Acți de abia acum îi tragea unui străinului cismele din picioare.

— Așa! Dați-i ajutor sârmanului om, mai ziseră cei veniți dela iapă și porniră cu o sara bună după cei câțiva, cari nici nu s'au mai arătat străinului, ci își văzură de-a dreptul de drum, perzându-și urma în întunec.

— Stați oameni buni, zise streinul mulțumind. Vreau să vă dau de-un aldămaș.

— Ba lasă-o asta, răspuseră cei puțini rămași, cari își luară și ei rămas bun și plecară câtră casă.

Rămasă streinul singur.

— Stați oameni buni, strigă el, tremurând de răcoarea de seara, să va dau batăr de o țăr de rachiu.

Să repezi la caput, unde își ținea banii. În buzunar nu mai era nimica. Nici briceagul nu mai era acolo.

— Auleo, zise desperat. Mi-au picat de buaă seamă în apă. Tremura acum se moară. De pricina cu iapa încă nici nu știa.

— Ce-oi face acum? Ce voi face?

De după deal se ivi luna și se uita la el cum umbla prost de aici până acolo, spălându-și hainele înoroite. Ea vedea de acolo de sus și pe omul, care nu-i lăsa batăr cismele bietului strein, ci le ducea așa încărcate de tină, pe o cărare piatre cucuruze, singur singurel...

ției. E vorba, că ziarele nu mai pot fi vândute pe strade, decât numai cu concesiunea autorităților, cari pot denega concesiunea aceasta, dacă se agitează sau se vatamnă moralitatea.

Pe noi puțin ne atinge ordinațiunea aceasta, pentru că nu credem să fie vre-un oraș unde s'ar vînde ziare de ale noastre prin colportaj, — opreliștea aceasta e îndreptată cu tot ascuțitul ei împotriva ziarelor din opoziție, cari pe timpul sesiunii camerei au agitat violent contra isprăvilor guvernului; — am încrestat și noi ordinațiunea aceasta ca un semn al vremii, în cari trăim. Libertatea scrisului e una din primele recerinte ale unui stat constituțional, la noi procesele se țin lanț și pe deasupra să fac zilnic restricții în desfacerea produselor tiparului.

Manevrele României. Pe când manevrele noastre se desfășură pe câmpiile întinse ale Seghedinului, unde vine și principele de coroană Franz Ferdinand, ca să asiste la lupta celor două corpuri de armată dela sud și ost, al Timișorii și Sibului, manevrele României decurg pe pământul Dobrogei tot la sud, în Balcan. Și ca situația să fie cât se poate de caracteristică, vor fi aci concentrați treizeci mii de feciori, iar punctul strategic e apărarea podului dela Cernavoda. Va lua parte la atacurile combinate și flota dunăreană a României și numai chiar cartușele aspre lipsesc, ca războiul să fie deplin în toată grandiozitatea lui.

Se înțelege, că hotărîrea aceasta a României, de a fixa manevrele tocmai pe pământul Dobrogei, nu i-a căzut bine Bulgariei, care ca o contrademonstrație a ținut a manevra cu douazeci și două mii de feciori și ea pe malul Dunării, unde are puternice cetăți, rămase încă de pe timpul stăpânirii turcești. Căci în Bulgaria e agitație tot așa de întetită împotriva României pentru Dobrogea, ca și împotriva Turciei pentru Macedonia. Invederat, că România a voit să le dea ocazie bulgarilor să-și plimbe puținel ochii asupra forțelor sale armate și să-și vadă de alte trebi.

Războiul italo-turc. Spre pace?

O notă nouă s'a amestecat în săptămânile din urma în zănganitul armelor dela sud.

Plenipotențiții Turciei pertrac-tează cu delegații italieni în Svițera despre pace. Turcilor le trebuie, așa se zice, numai chiar o retragere cinstită, dacă Italia ar afla vre-un modus vivendi ca la suveranitatea decretată asupra Tripolitaniei și a provinciei Chirenaica, să-i zică altcum.

Diplomația deja nu se mai îndoiește, că se va face și aceasta, ba unele foi mai nouă spun hotărît, că pacea e asigurată. Turcia va mai pierde și câteva insule mai mari din marea egeică — apoi iar va mai avea pace de cei dinafară o vreme. Cu atât mai mult lucru îi vor da cei dinlăuntru. Căci și pentru aceștia va trebui să răsara soarele odată.

Noutăți.

Cătră cetitori. *Apropiindu-se cuartatul al IV-lea, rugăm cu multă insistință pe iubiiții nostri cetitori, să binevoiască a-și achita abonamentele restante, căci avem foarte mare lipsă de bani.*

Românii la universitatea din Cernăuț. După statistica oficială, la universitatea din Cernăuț numărul studenților români înscriși s'a ridicat la 327. La facultatea teologică sunt în majoritate: 107 români față de 43 ruțeni.

Un nou dreadnough. Progresele realizate de știință în o direcție, aduc după sine perfecționarea și în celelalte direcții. Se vestește adeva din Londra, că noul dreadnough, ce se pregătește acum și care va fi de o construcție uriașă, se va deosebi de celea de până acum, așa că și partea de de-asupra și cuptoarele vor fi provăzute cu pantere de fer puternice, spre a fi apărate de bombele, ce s'ar arunca din vre-un balon.

Dela atelierul de țesătorie din Orăștie. Domnișoara Tiberia P. Barciama aprențiată conducătoare a „Atelierului” de țesătorie și cusătorie întemeiat și susținut de „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei” la Orăștie, fiind distinsă din partea „Asociațiunii” cu bursa „Vasile Stroescu” de 2500 cor. și-a luat cu începutul lunii Septembrie concediu de-un an de zile.

În timpul acesta Dsa va cerceta una din marile școli de specialitate din Viena. Îi dorim succese strălucite, ca reîntoarsă acolo de unde a plecat să poată duce la

NEUMANN M.

furnizor imperial & regesc cameral și de curte.

Cluj, piața Mátyás király 14.

Pardesiu dela 32 Coroane în sus.

(45) 23-44

Mare asortiment de vestminte bărbătești, de juni și de fete.

Catalog se trimite gratuit și francat.

Costume de modă dela 36 Cor. în sus.

izbândă deplină idealul reuniunii, care susține atelierul dela Orăștie, în serviciul cărui a stat Dsa și până acum, muncind cu multă dragoste și pricepere din 1907 până azi.

După cum suntem informați lucrările atelierului vor fi conduse până la reîntoarcerea Domnișoarei Tiberia P. Barciann de o persoană versată în industria casnică românească și astfel comenzile P. T. public vor fi executate cu aceeași acuratețe și conștiinciozitate ca și până acum.

În doua oări dela Atelier sunt expuse, pentru publicul vizitator, diferite obiecte lucrate acolo pentru comande și de vânzare.

Vlaicu în Blaj. Iubitul nostru *Aurel Vlaicu*, în dramul spre Ibașfalău s'a oprit ieri pe câteva ore și în Blaj. A venit cu automobilul propriu, la orele 12, a petrecut apoi aici câteva ore în societatea profesorului Ciura, cercetând pe distinsul nostru avocat arhidiecezan dl. Iuliu Maniu.

Spre seară a plecat la Ibașfalău, sperând să parcurgă calea până acolo în trei sferturi de oră.

Nenorocire la manevre. Pe câmpul de exerciții militare de lângă Örkény se făceau pregătiri pentru umplerea unui baion militar, când un vânt puternic suflând pe neașteptate a ridicat balonul în slavă, ducând și pe trei artileriști, cari țineau balonul de funii. Dela înălțime de vre-o 300 m. bieții au căzut la pământ rămânând morți pe loc.

Guvernul bulgar zidește. De când Ferdinand al Bulgariei s'a proclamat țar, s'a apucat de ridicarea și întărirea capitalei. În timpul cel mai scurt se vor zidi pe rând un nou palat regesc, un palat al justiției și altul cultural, în care se va așeza biblioteca și muzeul arheologic și numismatic.

Chinematograful la Ierusalim. Au ajuns și până în cetatea sfântă a iudeilor producțiile cinematografice și întreprinzătorul care a început cel dintâiu reprezentațiile cu chinematograful, face plăceri foarte bune, oamenii curioși pentru astfel de lucruri noi se îmbulzesc pe întregul la reprezentații.

Nenorocire într'o baie. Din Franța se anunță, ca într'o baie de cărbuni s'a întâmplat o groaznică nenorocire. Tocmai când au ieșit vre-o trei sute de cărbunari la suprafață și alți optzeci s'au coborât la vale, s'a petrecut o explozie, de care s'a zguduit tot terenul din apropiere. Casele s'au crepat, ferestrele s'au spart, încât oamenii au crezut, că e vre-un cutremur de pământ. Iărziu numai văzură, că a fost o explozie în baie. S'au început lucrările de salvare și patruzeși și unul de morți s'au adus la suprafață. Răniți sunt mulțime.

Dintr'o muștrare. În redacția unui ziar francez „Petit Journal” a intrat nu de mult un nou colaborator cu numele Miron. Peste câteva zile fu apoi citat în adunarea șef-redactorului Valin, care îl muștra, deoarece nu avea stilul potrivit pentru jurnal și i-se părea, că scrie fără nici o culoare și senzație. Miron, carele era bolnav de inimă, cită s'a supărat, auzind aceste muștrări de șeful său, încât a căzut la pământ și i delipa următoare a fost mort. Ce fu acum desperarea șef-redactorului Valin, când văzu ce efect tragic au avut cuvintele sale! Se repezi în odaia vecină, puse mâna pe revolver și își trase un glonte în tâmplă. Căzu și el jos fără simțiri și fu transportat la spital unde se luptă cu moartea.

Aviatorul Vlaicu la Bistrița. Românimea și peste tot publicul din comitatul Bistrița—Năsăud și alte comitate din jur, pingari și intelectuali, au primit cu cea mai mare bucurie și însuflețire, știrea că aviatorul Vlaicu, șoimul nostru va zbură în 15 Septembrie st. n. la Bistrița (Exercir-Platz).

Inteligența română din Bistrița, cu multă însuflețire s'a organizat în comitet de acțiune și depune o activitate plină de zel și devotament pentru desăvârșitul succes al zilei. Circulare și plăcate trimise în toate orașele și satele din jur, vestesc măreția și detaliurile zilei.

Prețutindeni domnește o însuflețire de nedescris care îndreptățește la nădejdea unei reușite splendide. Zborul lui Vlaicu nu e un eveniment efemer și senzational ci o măreață și impunătoare afirmare culturală a geniului românesc, o școală eminentă a trezirii sentimentelor bune, un izvor de însuflețire, clipe solemne ce nu curând se vor da uitării.

Veniți deci cu toții, din apropiere și din depărtări, în special voi bravi și destoinici Someșeni, apoi întreg poporul și publicul nostru de pe toate văile, câmpiile și munții noștri. Ca tot atâtea lavine să vă adunați în cete dalbe trumose, se va întreci în număr și buna ordine sprijinind cu obolul vostru și însuflețire știința și curajul aviatorului nostru neîntrecut Aurel Vlaicu.

Veniți măndre șireaguri, Preoți, notari, învățători, proprietari, meserieși și neguțetori și întreg poporul nostru.

Dați-vă întâlnire la aceasta măreață serbare.

Cor.

Din Paris în Anglia pe aeroplan. Un aviator englez însoțit de o damă, a pornit zilele acestea de pe câmpul de sburat de lângă Paris și încă în ziua aceea a ajuns în pace în orașul Eastbourne în Anglia.

Mandolinistul Simicel va concerta în următoarele orașe românești: Ibașfalău Duminică 8 Septembrie, Gherla Marți 10 Septembrie, Dej Mercuri 11 Septembrie, Belean Joi 12 Septembrie, Năsăud Vineri 13 Septembrie, Bistrița Duminică 15 Septembrie, Reginul-Săseșe Luni 16 Septembrie, Lăpuș Marți 17 Septembrie, Baia-mare Mercuri 18 Septembrie, Șomcuta Joi 19 Septembrie, Zălau Vineri 20 Septembrie, Csakigorbó Sâmbătă 21 Septembrie, Șimleu Duminică 22 Sept.

Mulțumită publică. Petrecerea de vară ținută în Tâmpăhaza la 11 August n. în favorul bisericii greco-cat. din Aiud și a despărțământului Aiud—Teiuș al Asociațiunii s'a încheiat cu următorul rezultat material: Incasări 366 cor. 20 fil. Cheltuieli 280 cor. 60 fil. Venitul curat 85 cor. 60 fil.

Au binevoit a suprasolvi următorii domni:

S. Sălăgian, Holod 17 c. dr. I. Moldovan, dr. Emil Pop, dr. Petru Meteș, dr. Cornel Circa, Aiud, Candin Suciu, Măgina, N. Radu, Sas-Ufalău câte 7 cor. S. János, Aiud 5 cor. B. Elemer, Uifalău, A. Frâncu, Benic, N. Rognean, Aiud, S. Bălint, Tâmpăhaza, dr. G. Șimon, Aiud, N. Marcu, Aiudul-de-sus, A. Aron, Miraslău, A. Păculea, Hopârta, I. Fara, I. Man, Băgău, I. Domșa, Aiud, câte 3 cor. A. Sântu, Tâmpăhaza, A. Hulea, Galda, I. Maior, Aiud, I. Neagoe, T. Pop, I. Muntean, T. Radu, Meșcreac, Ș. Nicolau, Uifalău, A. Pop, Teiuș, dr. Ijac, Teiuș,

câte 2 cor. L. Sântu, Tâmpăhaza N. Vereș-mortean, Iuoc, I. Ștef, Decea, I. Radu, Beldiu, A. Esca, S. Suciu, A. Pascu, Ocnișoara, D. Zsigmond, B. Constantin, M. Mărian, V. Rusu, T. Bunea, I. Pop câte 1 cor. și L. Brânzeu 20 fil. Primească marinosii donatori și pe aceasta cale mulțumita cea mai ferbinte.

Tâmpăhaza, 1 Septembrie n. 1912.

În numele comitetului:

Basil Moldovan,
adm. paroh.

Abonați de probă, de-acum până la anul nou revista literară ilustrată „*Consinzeana*”, singura revistă la noi în Ardeal, care e întocmită anume pentru familii și apare regulat în fiecare săptămână, aducând ilustrații interesante și bucați literare alese!

— Abonamentul pentru numărul de probă până la sfârșitul anului curent e numai 2 coroane.

Administrația în Orăștie—Szászváros.

Posta Administrațiunii.

Dr. St. P. Exemplarele disponibile pentru schimbul cu alte foi, s'au sfârșit. În anul acesta nu mai putem.

Dr. V. B. Duelul literar l'am declarat de închis, la expresa dorință a părților beligerante.

Anonima. Nu putem publica astfel de avizuri. Binevoii a ne da adresa Dv. spre a vă returna mărcile.

Din noul catalog al firmei Fischer et Comp. pepiniere de pomi și vițicultură, N.-Enyed Cultivarea căpșunelor.

Căpșuna este fructul cel mai de timpurie și mai nobil al grădinilor. Atât în stare proaspătă, cât și ca conservă e foarte căutată, prin urmare cultivarea ei e rentabilă.

Căpșunile pot fi plantate atât toamna (August-Septembrie), cât și primăvara de timpuriu în pământ bine lucrat. Plantată din toamna aduce deja rod mai puțin în primăvara viitoare. În grădiniile de casă plantăm căpșunile în straturi de 1.20 m. lățime, iar la câmp în rânduri de 50—60 cm. lățime. Depărtarea plantelor în rânduri e 40 cm.

La plantare să grijim ca pământul din jurul plantelor să se țină bine și să se ude bine. E consult a pune în jurul plantelor compost sau bălegar putred, grijind însă ca plantele să rămână neacoperite. Pământul trebuie săpat și plivit des, iar când e secetă trebuie udat abundent.

Curpenii cari cresc în decursul verii trebuesc tăiați, ca să se poată desvolta bine plantele mame. Dacă lăsăm curpenii, plantațiunea să sălbătăcească, curând, plantele mame să desvoaltă slab, rodesc puțin și pier curând. Deoarece plantațiunea de căpșune nu ține mai mult de 3—4 ani, sărăcește, rodește puțin, pentru continuitate e consult a planta în fiecare an în alt loc.

Varietățile recomandabile: Helgoland, Lexton Noble, Kaiser Wilhelm, Sharpless, Sieger, Rubezahl, Königin Luise.

Timpul cel mai acomodat pentru plantarea căpșunelor e acum.

Plante puternice repicate impachetate furpisează pro 100 buc. cu C. 7-50.

FISCHER et COMP.

pepiniere de pomi — și
vițicultură N.-Enyed.

Rubrică medicală.

Unele sfaturi medicale pentru tinerile mame asupra modului cum trebuie să-și îngrijească și alimenteze copiii.

(Continuare).

Alimentarea. Cu cât crește copilul și cere de mâncare, cu atâta să se mărească porția lui obicinuită. Totodată să i-se servească la intervale mai mari — cam la 3 ore. Intre luna a șaptea și a opta, nu i-se mai dă nimic în timpul nopții, se rânduește însă așa ca ultima mâncare de seară să se dea mai târziu și cea dintâia de dimineață mai curând. Totodată se începe a da copilului supe ușoare, deoarece-ce numai laptele nu mai este suficient pentru a-l sătura și a avansa sporirea greutatei. Aceste supe se pregătesc din făină de orez, făină de ovăș, Arrow-root, etc. — fie liquid în butelie, fie în formă de fiertură (bouillon) cu lingura. Regretabil este că toate aceste cer un adaos de lapte proaspăt și tocmai laptele este prea adese-ori de calitate rea. Din aceasta cauză de peste 30 ani multe familii preferă de a întrebuița „făina lactată Nestlé“ ale cărei rezultate au fost apreciate pretutindeni, care se compune în cea mai mare parte din lapte alpin, bun și sterilizat; astfel suntem scutiți de grija procurării unui lapte priincios.

Indată-ce dinții au început a se ivi în parte, adecă la finele primului an câteodată și puțin — câte puțin zamă de carne cu griz, crupe, orez, sago sau tăieței. Numai mai târziu — între 1½ și 2 ani — se începe a se da cu prudență zarzavat, fiertură de mere și supele obicinuite. În nici un cas nu poate să ia parte la prânzurile părinților înainte de etatea de 3—4 ani.

Timpul mâncării. S'a insistat deja ca mâncarea să se dea în intervale de 2½ până la 3 ore, ca stomacul să aibă timpul de a digera. Adaugăm că mâncarea nu trebuie să fie prea abundanță, fiind-că în asemenea cas sucurile stomacale (gastrice) nu pot învinge acțiunea ce au îndeplinit și se pricinuesc umflături. Rândueala și stăruința de a se obține mâncăruri uniform preparate, sunt factori de prima importanță. Mâncarea potrivită și cantitatea convenabilă copilului, odată aflate să le menținem și se nu mai schimbăm sau învîm. Mai ales să nu permitem niciodată excepțiuni, dând copiilor prăjituri sau alte inutilități. Aceasta poate va părea multor mame prea scrupulos, însă se va convinge în curând că este util.

Mai înainte de toate prevenim mamele nu încerce asupra copiilor multiplele preparate de nutrițiune și întăriri — fie ele cât de bogate în „albumină resorbantă“, în peptone phosphate sau albuminoze. În aceste încercări consistă o primejdie pentru copil, scoțându-l din rânduiala lui. Afară de aceasta, cele mai multe din aceste preparate nu îndeplinesc făgăduințele făcute. Corpul copilului nu primește din asemenea substanțe mai mult decât îi convine conform cu natura; restul îl eliminează și anume adeseori prin diaree. Departe de a deveni un Hercules, copilul se va simți slăbit după câteva luni. Deci să nu ne lăsam a fi constrânși prin recomandățiuni interesate de-a adopta noi preparate de nutrițiune, fără a fi luat mai întâi avizul unui medic.

Biberonul. Butelia precum și sfârcul de gumă trebuie să se țină mereu în perfectă stare de curățenie. Imediat după sugere se

spală cu apă de sodă fierbinte și se pun în apă proaspătă curată. Sfârcul de gumă, în forma unui deget de mână, se restrânge adese-ori, astfel ca să fie curat pe ambele părți. Gaura de emisiune nu trebuie să fie prea mică, fiind-că în acest cas ar îngreua sugerea; dar nici prea mare, fiind-că atunci copilul s'ar îneca sau ar supraincarca stomacul atunci când ar suga repede. Se sugă încet, uniform și fără deranjare. Pe când este încă prea mic să-i întrerupem suptul câteodată pentru a putea respira aier și a se odihni. Când recorim buteliile în apă, să avem grije de a agita apoi conținutul buteliei. Stratul superior al laptelui se recorește cu încetul de aceea se poate întâmpla ca la prima înghițură copilul să-și opărească gura. Dacă nu sugă tot conținutul, restul care rămâne să se verse și să se curățe butelia.

Nutrițiunea artificială. Când mama nu e în stare se alăpteze ea însăși, atunci nu trebuie să se întârzieze cu nutrițiunea artificială și trebuie să se caute un surogat meritând încredere pentru laptele mamei care lipsește. Problema ideală de a înlocui complectamente hrana țîței este deocamdată nerealizabilă; de aceea trebuie să ne mulțumim cu astfel de mijloace de nutrițiune, cari îndeplinesc conform experienței realizarea practică a cerințelor și anume:

1. Favorisează creșterea corpului.
2. Se digerează bine.
3. Se ia de copil cu plăcere din cauza bunului gust.
4. Nu conțin germeni producători de boale.
5. Sunt durabile.
6. Relativ ieftine.

Aceste șase condițiuni simple se găsească numai rare-ori întrunite în același preparat de nutrițiune, deși industria modernă a produselor nutritive a descoperit așa multe preparate. Partea rea a acelor mai multe din aceste produse este compozițiunea lor artificială; ele se depărtează prea mult dela simplul care este conform naturii. Descoperitori lor uită că copilul mic nu este un iepuraș de încercare, nici stomacul lui e retortă chimică. Și mama să știe că tot schimbul prea des a mijloacelor de nutrițiune este vătămător copilului. Numai cea mai mare rândueală, unită cu curățenia cea mai scrupuloasă, întreține sănătatea căilor de digestiune a copilului hrănit în mod artificial.

Lapte proaspăt. De ordinar se întrebuițează în totdeauna laptele de vacă care se găsește pretutindeni în cantități îndestulitoare. Cu toate progresele în instalațiunile lăptăriilor, cu toate ameliorările relative la igiena grajdurilor etc., este foarte greu — mai ales în timpul verei — a se găsi lapte ireproșabil, lipsit de germeni.

În multe țări vacile sufer de tuberculoză bovină și lumea să teme cu drept de a servi copiilor laptele care foarte probabil conține baccile tuberculoase.

Neconformitatea continuă a calității laptelui proaspăt depinde de furagiu și de variațiunea temperaturii. Ea provoacă adeseori deranjări în digestiune și copilul nu se simte bine, fără ca să se poată descoperi numai — decât adevărata cauză.

Inconvenientele sterilizării. — S'au făcut în adevăr încercări de a nimici baccilele printr'o încălzire mare a laptelui, dară laptele astfel tratat obține un gust neplăcut; picăturile de grăsime se unesc în mase mai

mari, cari sunt negustoase și se digerează greu; culoarea a devenit gălbue și un astfel de lapte provoacă ușor multiple boale la copii — de exemplu scorbutul la copii. Aceste inconveniente se află în toate metodele variate care s'au propus pentru sterilizarea laptelui. — fie în esplotarea mare, fie în esplotarea domestică. În tot cazul procedeul prezintă puțină siguranță și în cea mai mare parte este prea complicat și prea costisitor.

Procurarea în orașe de lapte utilizabil, în adevăr bun, este o dificultate care există în chip evident și va mai exista încă multă vreme.

Dr. V. H.

(Va urma.)

Partea Literară.

Noaptea sf. Bartolomeu.

După **BOLANDEN.**

Trad. de **Aurel B. Gajia**, profesor.
(Continuare).

— Desnodamentele acestea înaintea mea sunt foarte dubii și îndată ce voi ajunge în Chatillon voi întreba, că învâpturile lui Calvin în adevăr sunt așa de aspre și fără milă — zise marquis-ul.

Predicatorii și bătrânii au rămas uimiți de vorbirea marquis-ului. Prin mulțimea de față s'a escat un murmur șovăitor. — Deodată intră Briquemont, un conducător de-al huguenoților. Era deplin înarmat. Acesta dela care catolicii au suferit foarte multe, avea predilecția să nu se dimită în luptă cu ei, ci mai vârtos să dărime clanștr și să rapească și să fure averile catolice; mai apoi să omoară și să jefuiască pe slugări, cărora înainte de-ai ucide le tău urechile și nasul sau îi batjocoria în alt chip și mai grozav.

Când a sosit Briquemont, Hugo l'a întâmpinat, a vorbit cu el, apoi i-a recomandat pe contesa Blanca.

— Admiralul Coligny te salută nobilă contesă și te roagă să-l cercetezi.

Fără ea să aștepte răspunsul Blance, s'a dus la masa neagră, unde se adău predicatorii și bătrânii.

— Josua vă comunică d-lor preoți, că afacerea contesei Blanca Antremont însuș, voiește să o rezolvească și încă azi — zise Briquemont.

Juriul primi vestea cu supunere.

— Josua poate face cum voiește și a voiește

Briquemont s'a depărtat și a făcut semn lui Hugo să-i urmeze. Acesta li întinse brațul contesei și ambii au pornit după Briquemont, care abia își făcea cale prin mulțime.

— Cum te simțești nobilă d-soară? O întrebă Hugo, după-ce au părăsit templul și s'au dus la locuințele lor.

— Bine! Primește d-le Hugo, ferbințele mele mulțămite. Deja a treia-oară mi-a scăpat viața. Acum te rog, să ne depărțăm fără amânare din orașul acesta.

— Dorința d-tale e poruncă înaintea mea. După-ce vom mânca ceva și ne vom odihni puțin o să plecăm la drum.

— Habacuc, d-ta să mergi fără întârziere în Antremont și să comunici conțelului că d-șoara aflându-se în apropierea Chatillonului a aflat de bine că aici să aștepte sosirea unchiului ei.

— O să merg. a răspuns Habacuc.

Marquis-ul împreună cu Briquemont au început conversația cu Blanca și mai n'au observat depărtarea lui Habacuc.

Coligny.

Gaspar Coligny făcea parte din vechia familie Chatillon, numită după numele unui șes mare din Franța. Membrii familiei au primit titlul de conți, iar mai târziu principii. Tânărul Gaspar s'a distins pe câmpul de luptă sub Francisc I. Henric II. l-a denumit de admiral al Franței. El s'a dat pe partea hugenoților și după moartea principelui Conde, a devenit conducătorul acolora. Ceialaltii membrii din familia Chatillon, încă au luat parte activă în mișcarea protestanților. Odet Chatillon, cardinalul și episcopul din Beauvais încă s'a făcut protestant și s'a căsătorit luând de soție pe iubita lui, Izabela Hauteville. — Din acest motiv papa l-a excomunicat, dar el a rămas și pe mai departe cu titlul de cardinal și posesorul bunurilor avute mai înainte. — La curte atât el cât și soția lui erau binevăzuți. Ca apărător al hugenoților s'a distins în lupta dela St. Denis, dar când fratele său a pierdut lupta, s'a dus în Anglia, ca dela regina Elisabeta să ceară ajutor în bani.

El în curând a reparat pierderile dela St. Denis și Jarnac și a ajuns la așa o putere mare, încât ar putea fi periculos chiar și pentru regele. — Admiratul Coligny a încercat să mai fie supusul cuiva. Era stăpânul tuturor protestanților și își avea ostirea sa separată. A legat alianță ofensivă și defensivă cu principii streini. Indată ce la curte nu mai era protejizat, era gata să-și ridice armele chiar și împotriva patriei sale.

În timp de pace petrecea în Chatillon sor Marne, unde se adunau mulți nobili și conți. Adese palatul din Louvre era lipsit cu totul de oaspeți. Nobili hugenoți îl cercetau mai adese. Dacă pe o ușe se depărtau zece, pe ceialaltă intrau atâți douăzeci.

În palatului său din Chatillon își făuria Coligny, planurile sale mari. Trăia aici pe moșia lui privată, între țărani, pregătindu-se la noul război civil. — Ca șeful conjurațiunii hugenoților, i-a fost ușor ca la un semn dat să răscoală Franța întreagă.

Ecaterina de Medici, conducătoarea Franței a recunoscut capacitatea deosebită alui Coligny și a voit să-i câștige cu orice preț. — Admiratul a și ajuns de nou în grația curții. Regele l-a primit ca pe un principe. — Catolicii erau de credință, că sub influința lui Coligny familia domnitoare își va părăsi religia catolică, și Franța se va rumpe de Roma. Anton Bourbon, regele hugenot de Navarra scrie deja regelui Danec următoarele: „Peste un an întreagă Franța va fi hugenotă“. — Ecaterina de Medici n'a voit să se amestece în politica asta. — N'a voit să părăsească pe față religia catolică fiindcă oea mai mare parte dintre francezi, au rămas fideli credinței lor vechi. — Indată ce au pretins-o aceasta împrejurările politice nimic n'a întârziat, ca să câștige pe admiral pe partea sa.

Vieața idilică dela sate alui Coligny a făcut pe regină să se intereseze tot mai

mult de el. Cu atât mai vartos, căci el își făuria planuri mari voind să aducă ajutor dela germâni și dela englezi. — După ce însă puternica partidă a familiei Guise s'a purtat liniștită și n'a avut lipsă de hugenoți, Ecaterina voia să impedece cu orice preț războiul civil. De aceea s'a decis la un pas foarte cutezător, săvârșirea căruia eventual ar fi costat-o viața.

Blanca Autremont a ajuns în Chatillon cu puțin înainte de miezul nopții. — Hugo Riviere nici un minut nu s'a depărtat de lângă Blanca. — Briquemont încă era lângă ei.

Ajunși în Chatillon, unde toți erau liniștiți și lămpile stânse, s'au îngrijit ca Blanca să-și aibă liniștea dorită. — După ce portarul a deschis ușile și aprinse luminarea, Hugo își oferă brațul Bianței și au urcat împreună treptii coridorului până în etajul al treilea. — Sus au ajuns într-o odaie mare, unde nu era alt mobilier decât o masă, un dulap și două scaune comoade. — Pe pereți nicăiri nici un chip. Odaia întreagă se prezintă în spirit calvin, care desprețuia orice pompa.

— Eu aici, mă simt acasă — a zis marquis-ul, punând luminarea pe masă. Substituiesc deci și pe stăpânul casei. — Spune-mi deci nobilă contesa dorințele dtale!

— Azi n'am lipsă de nimic decât de un pocal de apă și de liniște, sunt foarte obosită, zise Blanca.

— Aici în vecini e odaia de dormit a dtale. Apa o vor aduce-o îndată. Am și trimis pe servitoare.

— Îți mulțămesc dle Hugo!

Marquis-ul primi mulțămirea cu o deosebită grație.

— Încă nici când nu mi-am împlinit datorința față de femeii cu o plăcere mai mare decât acum.

Iată vine Ana!

Intră o tânără, aducând un pocal de apă și spunând, că stă la dispoziția dșoarei.

— Ana, zise marquis-ul, ai să servești câtăva vreme pe nobila contesă, Blanca Autremont. — Fii credincioasă.

Ana făcu un sămn respectuos.

— Am să te servesc cu plăcere nobilă dșoară.

— Acum noapte bună dle marquis — zise Blanca — întinzând mâna prietinelui ei dia copilărie.

Marquis-ul îi sărută respectuos mâna și privi după contesă, până ce aceea s'a departat în dormitorul ei.

În ziua următoare, Blanca s'a trezit târziu. Ana era deja în odaie și sta pe un fotoliu, ce se afla într'un colț al odăii. Se ridică apoi repede să-i ajute Bianței să se îmbrace.

— Scuză-mă nobilă dșoară, că am desfăcut fără permisiune tașca dtale.

— Ești tare precaută, a lăudat-o contesa. Tu ești în serviciul doamnei lui Coligny.

— Numai până când ești aici scumpă dșoara, căci eu mă țin în Chatillon. Deoarece de prezent, numai admiralul e aici, mai n'am nimic de lucru.

— Te urești adese nu-i așa?

— Nu mărită contesă! Zilnic avem oaspeți. La noi e continuă mișcare. — Dl marquis Riviere, deja a întrebat mai de multeori de starea dșoarei. Tocmai mai

înainte a fost aici. Se vede e îngrijit de oboselile drumului îndelungat.

— De unde conchizi asta, iubită Ana?

— Din fața îngrijitoare a marquisului.

Și principele, cu care convenisem, când am ieșit, încă m'a întrebat de dta.

— Așa de timpuriu se scoală dl admiral?

— De unde? Se scoală la orele cinci, apoi citește ori scrie, ori primește în audiență pe nobili străini. Asta ține până la orele nouă, după aceea se plimbă pe terasă ori prin grădină. Așa a făcut și azi. De prezent sunt zece ore.

— Zece ore? — zise Blanca speriată. Dumnezeu, ce somnuroasă sunt.

— Totul provine din călătoria obositoare de ieri! Ca să nu fac nici un sgomot ce te-ar fi putut trezi, hainele le-am lăsat în antișambră. Acum le așez în dulap, căci sunt vestminte foarte scumpe, cum nu poartă numai damele de curte și reginele.

(Va urma)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

O vișoară piesă poporală în 3 acte de *Octavian Prie* (pag. 99). Se află de vânzare la librăria seminarială din Balázsfalva—Blaj și costă 60 fl. plus 10 fl. porto.

La mormântul *Metropolitului Atanasie Anghel întemeietorul Unirii cu Roma*, discurs rostit de Dr. E. Dăianu, Blaj 1912.

De vorbă cu sătenii. Gânduri și îndemnuri. De *Alexandru Lupeanu*, editura și tiparul „Carmen“ Petru P. Barițiu, 1912. Pagini 140. Prețul 70 fileri cu porto cu tot.

1. Teologia dogmatică fundamentală de Dr. V. Suciu prof.

vol. I. *Apologetica creștină* fco. 5•30
vol. II. *Tradițiunea și Bis.* fco. 5•30

2. Teologia dogmatică Specială.

vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația.* fco. 7•30 cor.
vol. II. *Sacramentele și Eshatologia.* fco. 7•30 cor.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUȚIA.

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 91—104 (Központi városháza mellett).

În secția morburilor de piele dela universitatea Franz Iosef-ină din Cluj, la ordinul directorului prof. Marschalko, se prescriu numai săpunuri igienice de ale lui Heinrich. Calități alese de renume mondial sunt:

SĂPUNUL DE CĂTRAN

(carele a scos din uz produsele străine de acest soi).

Săpunul-chrom ÎMPOTRIVA ASUDATULUI.
Săpunul de pucioasă împotriva mâncării-me și crepăturii de piele.

Împotriva petelor pistrii ale feței scl., cum și în contra atot felul de necurății ale obrazului: **Săpunul-Borax.**

Împotriva căderii părului: **Săpunul de petrol.**

Atară de aceste tot felul de săpunuri medicinale, aflătoare în orice apotecă și drogherie. Preț-curent spedează prompt:

Fabrica de săpun medical **IOSIF HEINRICH** Societate act. în **CLUJ (Kolozsvar).**

(67) 11-?

ALBUMUL BUNEA

în o minunată execuție tehnică și cu un cuprins bogat de peste 200 pagini.

E admirabilă coperta în mai multe culori, după originalul picturii noastre **F. C. Domșa**. Urmează, numai decât la început portretul cel din urmă al canonicului Bunea în patru culori. Și alte peste 20 clișee, apoi capete artistice, suplimente, etc.

Comandele se pot face la

Adresa: **Albumul Bunea - Blaj-Balázsfalva** sau **Librăria semin.**

A v i z!

Cant o doamnă singuratică ori domnișoară română greco-catolică pe mai mulți ani, „ca ajutătoare pe lângă Doamna casei în conducerea casei și îngrijirea alor trei prunci mici”. Să recere posederea limbii română și eventual germană. Va avea să conducă: bucătăria și toate afacerile casnice cu concursul unei servitoare. Remunerația: cor. 24 lunar, chirie separată și proviziune, — spesele călătoriei după funcționare de 1/2 an, se vor răsfrânge. — Ofertele cu portret sunt a se adresa: la **Augustin Maior** farmacist în Kistelek (comitatul Csongrád). (94) 2-3

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă. Telephone 88-99.

Birou central, stabiliment medical: **Budapesta, Ferencz-körút 29.** Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și 4-5 p. m.

(9) 33-52 Director-șef

Dr. Cosmutza.

Zugrav.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că după praxa câștigată în atelierele din străinătate, mă aflu în plăcuta poziție a putea zugrăvi cu culori de oleu pe pânză, lemn și zid toate chipurile biblice aflătoare în Bisericile noastre, icoane tuese și sculptura în lemn. — Primesc coloratul în oleu sau cleu a ori ce fel de edificii publice și private, precum și vopsitul de portale, uși și ferestre. — Asemenea picta firme cu prețuri foarte moderate.

Rugând On. P. pentru sprijinul binevoitor rămân

cu distinsă stimă

Augustin Cucerzan
zugrav.

(80) 8-?

Alud-Nagyenyed, Tot-utca

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fier pentru
==== clopote a lui ====

Antoniou Novotny

în **Timișoara-Fabric**

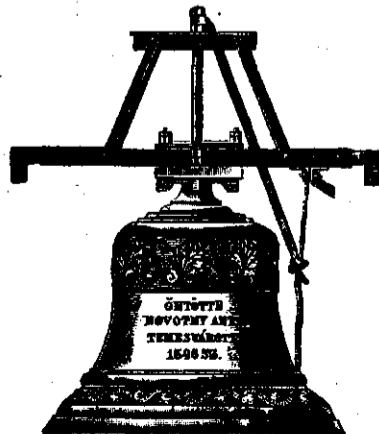
4 34 -52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre proadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

==== SIBIU ====

Strada Cisnădiei 1-5.

Edificiile proprii.

==== recomanda ====

☞ **Asigurări împotriva focului** ☜

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☞ **Asigurări pe viață** ☜

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911 K. 5,275,798-23
Capitale asigurate pe viață achitate „ 5,146,556-38
Starca asigurărilor cu sfârșitul anului 1911 } foc „ 127,763,744-
} viață „ 10,931,322--

Fonduri de întemeiere și de rezervă . . cor. 2.520,492--

☞ **Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.**

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(8) 88-?